

1.0 TUJUAN

Kertas ini disediakan untuk Jawatankuasa Pengurusan Universiti (JKPU) mempertimbangkan cadangan Pelaksanaan Etiket Pakaian Dan Penampilan Pegawai Awam Di Universiti Pendidikan Sultan Idris.

2.0 LATAR BELAKANG

- 2.1 Peraturan mengenai etiket pakaian pegawai awam semasa bertugas dinyatakan dalam peraturan 6 Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 [P.U.(A)395/1993] yang antara lain memperuntukan seseorang pegawai awam semasa bertugas hendaklah berpakaian mengikut apa-apa cara yang ditentukan oleh Kerajaan melalui arahan yang dikeluarkan dari semasa ke semasa oleh Ketua Pengarah Perkhidmatan Awam atau pihak berkuasa lain.
- 2.2 Bagi menambah baik dasar dan peraturan sedia ada serta meningkatkan imej dan profesionalisme perkhidmatan awam, satu panduan khusus yang baharu diwujudkan bagi menjelaskan kesesuaian berpakaian dan penampilan kakitangan UPSI semasa bertugas.
- 2.3 Pemakaian Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) Ceraian UP.7.2.3: Etiket Pakaian dan Penampilan Pegawai Awam.
- 2.4 Pekeliling ini merupakan gabungan daripada enam (6) Pekeliling, Surat Pekeliling dan Surat Edaran yang telah dikeluarkan oleh JPA sejak tahun 1970 dan masih berkuatkuasa sehingga kini.

3.0 JUSTIFIKASI

- 3.1 Pematuhan kepada pekeliing sedia ada yang berkaitan dengan Etiket Pakaian Dan Penampilan Pegawai Awam.
- 3.2 Dengan berkuat kuasanya Ceraian ini, Pekeliling Perkhidmatan, Ceraian, Surat Pekeliling Perkhidmatan dan Surat Edaran seperti di bawah adalah dibatalkan :

- (i) Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 2 Tahun 1985: Pakaian Masa Bekerja dan Semasa Menghadiri Majlis-Majlis Rasmi Bagi Pegawai-Pegawai Awam; H 42
- (ii) Surat Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 1 Tahun 2006: Fesyen Pakaian Alternatif Sebagai Pakaian Semasa Bekerja dan Menghadiri Upacara Rasmi;
- (iii) Surat Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 9 Tahun 2013: Pemakaian Two/Three - Piece Pant Suit Bagi Pegawai Awam Wanita Semasa Bekerja;
- (iv) Surat Edaran rujukan JPA(S)TT.193/37/Jld.4(77) bertarikh 15 Mac 2005: Galakan Memakai Baju Kebangsaan Pada Hari Jumaat; dan
- (v) Surat Edaran rujukan JPA.100-1/4/1 (13) bertarikh 21 Ogos 2023: Pemakaian Pakaian Batik Malaysia Semasa Bekerja Bagi Pegawai Perkhidmatan Awam Persekutuan.

4.0 DEFINISI

Bagi maksud pemakaian ceraihan :

- 4.1 “batik Malaysia” bermaksud seni kraf hasil kerja tangan sepenuhnya atau sebahagiannya yang mempunyai motif beridentitikan seni dan budaya masyarakat Malaysia melalui proses pembuatan batik dengan menggunakan lilin batik atau bahan serta teknik halangan warna bagi menghasilkan reka corak;
- 4.2 “bertugas” bermaksud hadir bagi apa-apa jua tempoh masa pada masa dan di tempat pegawai itu dikehendaki hadir bagi pelaksanaan tugasnya;
- 4.3 “blaus” bermaksud baju wanita yang longgar dan panjang melebihi paras punggung namun tidak melebihi paras lutut;
- 4.4 “majlis rasmi” bermaksud majlis atau program rasmi yang tidak mempunyai elemen istiadat;

- 4.5 “pakaian” bermaksud sesuatu yang dipakai di seluruh badan termasuklah baju, seluar, kasut dan tanda nama;
- 4.6 “penampilan” bermaksud kekemasan, kesopanan, kebersihan dan kesesuaian mengenai perihal kerapian diri, berpakaian dan berdandan;
- 4.7 “sedondon” bermaksud sama warna atau corak pakaian; dan
- 4.8 “sepadan” bermaksud sesuai dipasangkan atau digunakan bersama.

5.0 KAEDAH PELAKSANAAN

Kaedah pelaksanaan adalah seperti yang berikut:

- 5.1 Bagi pegawai lelaki, tatacara berpakaian semasa bertugas adalah seperti di Jadual 1 berikut :

JENIS PAKAIAN RASMI		TATACARA
1.	Pegawai Gred 5 dan ke atas atau gred setara	
	(i) Baju kemeja berlengan panjang bertali leher dengan seluar Panjang dan bertali pinggang.	<ul style="list-style-type: none"> • Lengan baju tidak dilipat serta baju kemeja hendaklah dimasukkan ke dalam seluar (tucked in) • Baju kemeja polos atau corak tidak ketara. • Baju dan seluar hendaklah sepadan.
	(ii) Baju kemeja berlengan Panjang berkolar Baju Melayu Cekak Musang atau berkolar Nehru atau berkolar Mandarin dengan seluar Panjang dan bertali pinggang.	<ul style="list-style-type: none"> • Lengan baju tidak dilipat
	(iii) Set Nehru	<ul style="list-style-type: none"> • Hendaklah sedondon
	(iv) Lounge Suit	<ul style="list-style-type: none"> • Dipakai semasa majlis rasmi. • Seluar dan jaket hendaklah sedondon
2.	Pegawai Gred 4 dan ke bawah atau gred setara	
	(i) Baju kemeja berlengan panjang atau pendek dengan seluar panjang dan bertali panjang.	<ul style="list-style-type: none"> • Lengan baju tidak dilipat serta baju kemeja hendaklah dimasukkan ke dalam seluar

JENIS PAKAIAN RASMI		TATACARA
		(tucked in). <ul style="list-style-type: none"> Baju dan seluar hendaklah sepadan.
	(v) Baju kemeja berlengan panjang berkolar Baju Melayu Cekak Musang atau berkolar Nehru atau berkolar Mandarin dengan seluar Panjang dan bertali pinggang.	<ul style="list-style-type: none"> Lengan baju tidak dilipat
	(vi) Set Nehru	<ul style="list-style-type: none"> Hendaklah sedondon
	(vii) Lounge Suit	<ul style="list-style-type: none"> Dipakai semasa majlis rasmi. Seluar dan jaket hendaklah sedondon.
3.	Baju kemeja batik Malaysia berlengan panjang Kolar alternatif baju kemeja batik : (i) Berkolar cekak musang (ii) Berkolar nehru; atau (iii) Berkolar Mandarin.	<ul style="list-style-type: none"> Diwajibkan dipakai pada setiap hari Khamis kecuali jika terdapat urusan/keperluan yang membolehkan pakaian lain digunakan. Digalakkan dipakai pada hari bekerja yang lain. Hanya batik Malaysia yang dibenarkan. Seluar batik atau kemeja batik berlengan pendek adalah tidak dibenarkan. Hendaklah dipakai dengan seluar yang sepadan. Lengan baju tidak dilipat serta kemeja hendaklah dilepaskan (tidak tucked in).
4.	Baju Kebangsaan lengkap dengan sampung dan bersongkok hitam	<ul style="list-style-type: none"> Digalakkan dipakai pada setiap hari Jumaat. Baju dan seluar hendaklah sedondon.

5.2 Semua pegawai lelaki hendaklah memakai kasut bertutup, stokin dan tali pinggang berwarna gelap.

5.3 Contoh bergambar pakaian lelaki ketika menjalankan tugas adalah seperti berikut :

(a) Seluar panjang dengan baju kemeja berlengan panjang bertali leher

(b) Lounge suit

(c) Seluar panjang dengan baju kemeja berlengan pendek

(d) Seluar panjang dan baju kemeja batik Malaysia berlengan panjang

(e) Baju Kebangsaan lengkap dengan sampung dan bersongkok hitam

(f) Sut Nehru

- (f) Berkolar baju melayu cekak musang, berkolar nehru dan berkolar mandarin

- (i) Seluar panjang dan baju kemeja ber lengan panjang dan berjaket
- Berkolar baju melayu cekak musang, berkolar nehru dan berkolar mandarin

5.4 Bagi pegawai wanita, tatacara berpakaian semasa bertugas adalah seperti di Jadual 2 berikut :

JENIS PAKAIAN RASMI		TATACARA
(a)	Pakaian kebangsaan (baju kurung tradisional/baju kurung moden/baju kebaya)	<ul style="list-style-type: none"> • Tidak jarang, tidak nipis dan tidak ketat. • Tidak mencolok mata.
(b)	Pakaian batik <ul style="list-style-type: none"> • Baju kurung traditional/kurung moden/kebaya • Blaus batik dipadankan dengan skirt labuh/seluar polos. • Blaus polos dipadankan dengan skirt labuh batik 	<ul style="list-style-type: none"> • Diwajibkan dipakai pada setiap hari Khamis kecuali jika terdapat urusan/keperluan yang membolehkan pakaian lain digunakan. • Digalakkan dipakai pada hari bekerja yang lain. • Hanya Batik Malaysia yang dibenarkan. • Baju dan kain hendaklah sepadan. • Tidak jarang, tidak nipis dan tidak ketat. • Tidak mencolok mata.
(c)	Pakaian lain iaitu : <ul style="list-style-type: none"> (i) Ceongsam (ii) Sari (iii) Baju Punjabi (iv) Pakaian tradisional kaum-kaum yang lain di Malaysia atau (v) Pakaian jubah adalah dibenarkan untuk majlis tertentu sahaja dengan kebenaran Ketua Jabatan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Berlengan panjang atau pendek • Belahan Ceongsam bermula dari paras lutut ke bawah, • Sari hendaklah menutupi bahagian perut dan belakang badan. • Had labuh kain di bawah paras lutut. • Tidak jarang, tidak nipis dan tidak ketat. • Tidak mencolok mata.
3.	Blaus yang digayakan dengan kain/skirt labuh atau seluar panjang	<ul style="list-style-type: none"> • Blaus berlengan panjang • Tidak jarang, tidak nipis atau tidak ketat. • Kain/Skirt labuh yang terbelah tidak dibenarkan. • Blaus dan kain/seluar panjang hendaklah sepadan. • Kemas, sopan dan bersesuaian.

JENIS PAKAIAN RASMI		TATACARA
4.	Sut dua helai (two-piece suit)	<ul style="list-style-type: none"> Jaket dipadankan dengan skirt labuh/skirt di bawah paras lutut/seluar panjang. Skirt/seluar dan jaket hendaklah sedondon.
5.	Sut tiga helai (Three-piece suit)	<ul style="list-style-type: none"> Jaket yang dipakai dengan kemeja lengan panjang dan dipadankan dengan skirt labuh/skirt di bawah paras lutut/seluar panjang. Skirt/seluar dan jaket hendaklah sepadan.
6.	Pakaian yang bersesuaian dan sopan bagi pegawai hamil	<ul style="list-style-type: none"> Tidak jarang, tidak nipis dan tidak ketat. Kain/skirt labuh yang terbelah tidak dibenarkan.

5.5 Contoh bergambar pakaian lelaki ketika menjalankan tugas adalah seperti berikut :

(a) Pakaian kebangsaan rasmi (baju kurung tradisional/baju kurung moden/baju kebaya)

(b) Pakaian batik

(c) Pakaian Cheongsam, Pakaian Sari dan Pakaian Baju Punjabi

(d) Blaus yang digayakan dengan skirt labuh atau seluar panjang

(e) Sut dua helai (Two-piece suit) dan Sut tiga helai (Three-piece suit)

- 5.6 Bagi tujuan menghadiri majlis rasmi, pegawai boleh memakai pakaian seperti yang telah ditetapkan oleh Ketua Jabatan atau penganjur bagi sesuatu majlis rasmi.
- 5.7 Pegawai yang disyaratkan memakai pakaian seragam semasa bertugas hendaklah memakai pakaian seragam yang telah dibetalkan semasa bertugas.
- 5.8 Ketua Jabatan boleh membenarkan pegawai memakai baju korporat atau baju kerja lapangan (field-work) pada hari tertentu untuk tujuan tertentu semasa bertugas.

- 5.9 Contoh bergambar pakaian lain (baju korporat atau baju kerja lapangan) adalah seperti berikut :

- 5.10 Ketua Jabatan juga boleh membenarkan pegawai memakai pakaian selain daripada yang dinyatakan dalam Ceraian ini mengikut kesesuaian tugas dan aktiviti yang hendak dilaksanakan.
- 5.11 Setiap kakitangan UPSI hendaklah sentiasa memakai kad staf atau tanda nama ketika bertugas.
- 5.12 Tanda nama hendaklah dibuat daripada plastik dengan huruf berwarna putih berlatar belakang hitam dan berukuran 7.5cm x 2.5cm seperti berikut :

- 5.13 Ketua Jabatan boleh menetapkan tatacara pemakaian pakaian dan penampilan yang dilarang mengikut kesesuaian tugas dan aktiviti yang dilaksanakan.
- 5.14 Semua kakitangan UPSI hendaklah sentiasa berketrampilan seperti yang berikut :
- (a) Menetapi kesesuaian.
 - (b) Pakaian sentiasa bersih dan kemas

- (c) Rambut disisir rapi
- (d) Panjang rambut asli tidak mencecah kolar baju (pegawai lelaki)
- (e) Janggut dan misai hendaklah dipotong kemas (dirapikan) dan
- (f) Bersolek dan berhias yang tidak keterlaluan.

5.15 Kakitangan UPSI adalah dilarang daripada pemakaian pakaian dan penampilan seperti yang berikut :

- (a) Pakaian mencolok mata seperti pakaian yang ketat, terdedah dan jarang sehingga menampakkan bentuk badan dan pakaian dalam.
- (b) Pakaian tidak berlungan
- (c) Menutup muka (kecuali pemakaian pelitup muka atas sebab Kesihatan.
- (d) Pakaian dan aksesori dengan cetakan yang tidak sesuai seperti logo, gambar atau slogan yang bercirikan unsur politik, ganas, seram, lucu dan yang seumpamanya;
- (e) pakaian dari jenis denim (seperti jeans atau jaket), khakis, corduroy, kulit atau yang seumpamanya;
- (f) selipar, sandal, capal dan kasut sukan (kecuali atas sebab kesihatan atau terdapat keperluan mengikut kesesuaian tugas dan dibenarkan oleh Ketua Jabatan);
- (g) dipadankan dengan aksesori, barang kemas atau perhiasan yang berlebihan;
- (h) dipadankan dengan aksesori yang tidak bersesuaian seperti pegawai lelaki memakai subang;
- (i) dandanan rambut dengan warna yang tidak sesuai bagi pegawai lelaki dan wanita seperti dandanan rambut berwarna merah, biru dan ungu;
- (j) tren rambut punk, qaza', skinhead atau yang seumpamanya;
- (k) panjang janggut melebihi 2 inci, jambang tidak dirapikan dan misai melebihi bahagian atas bibir;
- (l) mencacah tatu atau menindik secara berlebihan di bahagian badan yang jelas kelihatan (kecuali yang berkaitan dengan adat resam kaum); dan
- (m) berkuku panjang, berwarna atau dihias secara berlebihan.

- 5.16 Contoh bergambar pakaian yang dilarang adalah seperti berikut :
(a) Pakaian tidak kemas

- (b) Warna rambut yang tidak sesuai dan tren rambut yang tidak sesuai seperti punk, qaza' atau yang seumpamanya

- (c) Panjang janggut melebihi 2 inci, jambang tidak dirapikan dan misai melebihi bahagian atas bibir

- (d) Menindik secara berlebihan dan aksesori yang berlebihan

6.0 ANGGARAN KEWANGAN

Tiada

7.0 SYOR

Mesyuarat Jawatankuasa Pengurusan Universiti (JKPU) dimohon untuk mempertimbangkan pemakaian Pekeliling Perkhidmatan Bilangan 1 Tahun 2024 di bawah Ceraian UP.7.2.3 mengenai Etiket Pakaian Dan Penampilan Pegawai Awam berkuatkuasa serta merta setelah kelulusan diperolehi.

PERBANDINGAN PEKELILING LAMA DAN BAHARU

BIL	LAMA	BAHARU
PEGAWAI LELAKI GRED 5 DAN KE ATAS		
PEGAWAI LELAKI GRED 4 DAN KE BAWAH		
1.	Tiada	Dibenarkan memakai baju kemeja berlengan panjang berkolar baju melayu cekak musang atau berkolar nehru atau berkolar mandarin dengan seluar panjang dan bertali pinggang.
2.	Baju Batik berlengan panjang	Baju batik berlengan panjang dengan pilihan kolar berikut : (i) Berkolar cekak musang (ii) Berkolar nehru (iii) Berkolar mandarin
PEGAWAI WANITA		
1.	Pakaian batik	Pakaian batik dengan pilihan berikut : (i) Baju kurung tradisional/kurung moden/kebaya (ii) Blaus batik dipadankan dengan skirt labuh/seluar polos. (iii) Blaus polos dipadankan dengan skirt labuh batik.
2.	Jubah tidak dibenarkan	Jubah dibenarkan untuk majlis tertentu dengan kebenaran Ketua Jabatan (Naib Canselor).
3.	Tiada	Blaus dibenarkan dengan ketetapan berikut : (i) Blaus digayakan dengan kain/skirt labuh atau seluar panjang (ii) Berlengan panjang (iii) Tidak jarang,tidak nipis atau tidak ketat (iv) Kain/skirt labuh yang terbelah tidak dibenarkan (v) Blaus dan kain/seluar panjang hendaklah sepadan.
4.	Tiada	Tanda nama yang diperbuat daripada plastik dengan huruf berwarna putih berlatarbelakangkan hitam dan berukuran 7.5cm x 2.5cm

